

"Saltanat-ı Rububiyet" ne demektir, açıklar mısınız?

Saltanat-ı Rububiyet "Allah'ın, her şeyin yegâne terbiye edicisi olma saltanatı" manasına gelir. Saltanat denilince, sadece hâkimiyet ve mâlikiyet anlaşılmalıdır; başka saltanatlar da vardır. Ve bu İlâhî saltanatlardan birisi de "**Saltanat-ı Rububiyet**"tir ve bütün eşya O sultanın terbiyesinden geçmiştir manasına gelir.

Bir hat sergisini gezeriz. Sergi, falan şahsındır; orada ne kadar hat varsa, hepsi onun kaleminden akmıştır. O sergide bir "**hattatlık saltanatı**" müşahede ederiz. Ama o saltanat o sergiye, onun açıldığı mekâna mahsus kalır. Başka mekânlarda ayrı sergiler ve değişik hattatlar bulunabilir. Ama bu kâinat öyle değil. Bu âlem tek bir fuar, bu dünya tek bir sergidir.

Fatiha sûresinde Cenâb-ı Hak kendisini bizlere "**Rabb'ül-âlemin**" (**bütün âlemlerin Rabbi**) olarak tanıtır. Sema âleminin de Rabbi, arz âleminin de... Canlılar âleminin de Rabbi, cansızlar âleminin de... Ve nihayet, âhiret âleminin de Rabbi, dünya âleminin de. Demek oluyor ki, "**Rabbü'l-âlemin**" ismi Saltanat-ı Rububiyeti ifade etmektedir.

Semada bir **rububiyet** saltanatı hükmediyor. Bütün yıldızlar aynı zâtın terbiyesinden geçmişler. Semanın Rabbi o ülkenin bütün yıldızlarını söndürmeden yandırır, düşürmeden durdurur veya çarptırmadan döndürür.

Yer küremiz, güneş sisteminden tek bir gezegendir.

Ama onda o kadar çok ve o kadar ayrı terbiye fiilleri icra ediliyor ki, "**Rabbü's-semavati vel-ard**" ismi, sanki arzdaki bu farklı terbiye fiillerinin yıldızlar kadar çok olduğunu bize ders verir. Bu arz küresinde, havasıyla suyuyla, bakırıyla altınıyla, şekeriyle tuzuyla, ovasıyla gölüyle ve nihayet bitkisi, hayvanı ve insanıyla her ne varsa, hepsi arzın **Rabbinin** terbiyesinden geçmişlerdir. Hepsinde o saltanatın hâkimiyeti okunur. Toprağı bakterilerle kaynaştırırken, denizlerde balıkları, kan nehirlerinde al ve akyuvarları oynaştırıyor.

Uçan kuştan bal yapan arıya, ipek ören böcekten süt imal eden koyuna, cemiyet hayatı süren karıncadan, ormanlara hükmeden arslanlara, parsalara kadar her bir hayvan türü, Allah'ın Rab isminin ayrı bir tecellisini sergilemektedir.

Canlılar âlemini organlar seviyesinde düşündüğümüzde, çok geniş ve akıllara durgunluk veren bir başka tabloyla karşılaşır ve Rab isminin, bunların her birinde ayrı bir cilvesi olduğunu görürüz. Kalbin terbiyesi beynin terbiyesinden farklı, karaciğerle akciğerin terbiyeleri de ayrı ayrıdır.

Biz sadece görünen eşyadaki **rububiyet** saltanatından örnekler verdik. Göremediğimiz gayb alemlerinde de birbirinden farklı nice varlıklar mevcuttur ve bunların hepsini terbiye eden ancak Rabb'ül-âlemin olan Allah'tır. Cebrail (as)'in terbiyesi Azrail (as)'inkinden farklı olduğu gibi, arşın terbiyesi de levh-i mahfuzun terbiyesinden başkadır.